

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hozva:	Vidéken postás szállításal:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6	Fél évre 7
Negyed évre 3	Negyed évre 3.50
Egy hónapra 1	Egy hónapra 1.20

Kiadóhivatal:

As „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. az, hová hirdetések, közértesítési pénzek és a kiadás körüli megbeszélések küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. péld. sor, egyszer 30 kr
Minden következőnél 15 kr
Bélföldön külön 30 kr
Nyilatkozó 15 kr

Szerkesztőség:

Az arad-ecsanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bármennyes leveleket csak lapunk kézbe, de leveleinket fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

A muszka példa.

Arad, szeptember 2.

Szerbia új miniszterelnökének legutóbbi intézkedése megszüntette a visszalépett radikális kormány külföldi titkos ügynökeinek illetményeit. A listán ott találták jelentékeny összegű szubvencziával szerepelni az újvidéki „Z a s z t a v á - t” és a zágrábi „S r b o b r a n - t”. Hogy a két jeles nemzetiségi „h e c z e z” lap a borraló iránt fogékonysággal bír, az bizonyára senkit sem fog meglepni, a létező radikális kormányférfiakról is tudtuk, hogy nem azok közül valók voltak, kik irántunk hajlandósággal viselkednek, valamint hogy a mostani liberális kormányról sem tesszük föl, hogy az irántunk táplált rokonszeny vagy a politikai tisztességű ösztönözte volna arra, hogy a Zasztavák jól meg szolgálta baksisát saját céljára fordítsa.

Annál tanulságosabb azonban a példából látnunk, mily nevetséges tultergessé fajulhat a nagyzás mániája. Egy néptöredék a kedvező végzet által ajándékkal kapja saját területét, hogy rajta független államot alkothasson; ajándékkal kapja zsarnokától az alkotmányos szabadság legbecesebb fölteteleit, hogy ezen államot olcsón és saját kedvére szervezhesse és kormányozhassa; ajándékkal kapja az egymásra feltékenykedő nagyhatalmaktól különbéje legabszolútabb biztosítékát, hogy az önvédelem gyümölcsötlen munkáját és költségeit hasznos befektetésekre fordíthassa; és e kedvező viszonyok között bántalmazott gyöngébb szomszédjától megverve, gyűlöletes monopóliumokkal terhelve adósságokba merülve az er-

kölcsi és anyagi tönk szélére jutott, a hol már tisztviselőit nem képes fizetni.

Es ime az élehetlenség külső és belső bajaival küzdő, ezen népecske és államocská a muszka példán indulva, ügynököket tart és fizet, lázító szennylapokat szubvenczióval, a melyekkel jóltevőjének és védnökének, a szomszéd nagyhatalomnak területén békétlenséget támaszt. Mily botor pazarlása a pénznek!

Akár a tengerbe a vizet, akár fáradtságot és pénzt költeni arra, hogy a sokkal műveltebb, vagyonosabb, sokkal tisztességesebb körülmények között élő, a személy és vagyonbiztonságnak hasonlithatatlanul nagyobb garanciáit élvező magyar és horvátországi szerbségnél hangukat támadjon a belgrádi fuserek számára, hogy oda vágyakozzanak, ahol a csábítógatók maguk sem tudnak élni, azok kormányára alá, akik maguk is fejvesztettek.

De hát a muszka példa hódít. Titkos fondorlatok, lázítás, vesztegetés, tör és gyilkos ezekkel az eszközökkel vélnék célhoz jutni, ezekkel árasztják el hazánkat, Horvátországot, Boszniát, vizszonzásul azért, mert a magyar király megmeatette őket a bolgárok inváziójától. A muszka példa vesztegeti meg ez éretlen, s az államalkotó erőt nélkülöző népecskének erkölceit. Ugyan-e példán indult Görögország folyton izgatva s lázítva törökországi fajrokonai között, míg maga is tönkre ment s épen most az államcsőd formális kimondására készül.

Pedig ha vakok nem volnának akkor a muszka példája után nem indulnának. Látniok kellene, hogy míg az a szomszéd állam népeit a hatóság ellen lázítja,

addig saját otthonában a tisztviselőre szemét is kilopja az adófizető polgárnak; míg egyebütt kivándorlásra izgat, otthon éhen hal a saját népe, míg egyebütt orosz kulturát hirdet, otthon terjed a butaság, míg egyebütt bérenczekre, idegen népek lázítására, elaljasodott főnökök megvásárlására milliókat költ, addig otthon megőrül a kincstárosa a zilált pénzügyi és közgazdasági állapotok felett.

Ha mindezeket figyelembe vették volna amaz államocskák, akkor a muszkák politikai nihilizmusa helyett talán ők is kisebb igényű de áldásosabb irányban igyekeztek volna haladni, s tán ők is jutottak volna odáig, hová Bulgária sokkal rövidebb idő alatt eljutott s az államtönkkel s belső forradalommal való küzdelem helyett a becsületos munkának a béke áldásai között létesített vívmányait mutathatnák be ők is ma a világnak, mely őket guny és megvetés helyett ép oly rokonszenves elismeréssel illetné, mint teszi most a derék bolgárokkal.

Belföld.

Wekerle.

Wekerle pénzügyminiszter vidéki birtokáról, hol több hét óta tartózkodik, a legközelebbi napokban ismét a fővárosba érkezik. Bécsi utat, illetőleg az osztrák pénzügyminiszterrel való tanácskozást Wekerle miniszter mostanra egyáltalán nem vett kilátásba. Mivel az 5 százalékos magyar papírjaradék felmondása a legközelebbi szelvénybeviteli határidőre december 1-ére, s mai napon meg nem történt, a konverzióról szóló törvény értelmében most már csak 1898. június 1-ére történhetik meg a felmondás.

TÁRCZA

Szeptember 3.

Villámlások.

Írta: Bede Jób.

Éjszaka, csendes nyári éjszaka a fiu felébredt és hallotta, hogy a nénye álmában így szól:

— Szeretlek, édes, egyébre nem gondolok.

A párna csücske össze volt szoritva a leány kezében s azt csókolta duzzadó piros ajkaival, s arra fektete lábán égő, fiatal arcát.

Később a saját maga kezét csókolta:

— Kutyád leszek, ha kell, szolgálód leszek. Csak miattad vagyok.

— Emmi, szólt reggel ártatlan, de bánatos arccal a fiu a leányhoz — kivel beszélsz te éjszakánként álmokban? Kinek beszélsz? Tudni akarom!

A fiu egy tizenkét éves gyöngye gyermek volt csak. Vézna volt, még nem fejlődött sem mire, hanem az arca vonásai, festődött környonala szabályosak voltak. A szeméi szakasztott oly nagyok, fényesek, érzelmesekek, mint a néneje, a ki tizenhat éves volt, nem több mégis fejlett, nagy és kívánatos volt.

— Én, Armin, senkinek se beszélek, nem is álmodom, én . . . soha . . .

Zavarba jött azonban, míg a gyermek felegyenesedett. Miért, miért nem, de azt mondta:

— Emmi, szeress engem, Emmi ne hagyj el engem, én meghalnék, ki van nekem, ha te elhagysz.

Egy hét sem mult el azonban, Emmi nem volt. A varrógép megállott, a félig kész munkák, karton és szatén ruhák, csipkék, neozcolások és horgolások, harisnyák, abba maradtak, félbe maradtak. A sármánykőben a cseri rózsák elhervadtak, meghaltak. Szintazonképen meghaltak a csendes bánatos nóták, melyeket Emmi dalolt, néha jó kedvvel, néha szomorúan; a gyermekdalok és a szerelmes dalok.

Ki tudja ezeket és ki folytatja tovább, ki szorgoskodik a házban és ki gondoskodik a szegény kis öcséséről és a sármánykőről és az őszi rózsákról? Ki teszi mindezeket, ha Emmi, a szép Emmi, a jó Emmi elment? Hogy vissza se jöjjön, úgy ment el.

Olyan sötét nagy éjszaka és néma éjszaka volt, mint még soha az életben. Armin csaknem elfulladt, hallván rettenetes beszédeket, melyek féligről róla szólottak így:

— Édes, néma itt nem, a gyermek miatt menjen.

— Jer velem — felelt egy másik hang, mint egy rablóé — nem neked való kinlódni, vésződni hiába. Jer . . .

Igen, az a színész volt, az a szép színész, a ki nekik az ingyen jegyeket hozta, s a ki őt szavalni tanította, a kis Armit és Emmi is. A színész, a ki oly kedves és barátságos

volt és most olyan rettenetes, hogy elvitte Emmi.

De hogy ő egy szót sem tudott akkor szólani, sem sirni, sem kiáltani, a mig pakkolódtak, s a mig megcsókolták őt és egymásra hajolva csöndesen kiosontak az ajtón. Pedig Emmi sirt és kétszer is erővel vissza akart jönni, csak a színész nem engedte.

A mikor Emmi visszajött beteg, kissé öregén, de sok sok drága ékszerekkel — Armin már nagy volt és szép. Emmi sirt sokat és emlegette keservesen, dühösen átkozódva a színész nevét, meg más neveket. Ki nem mozdult soha a szobából, csak Armit kényeztette.

Finom, uri ruhákat csináltatott és pénzt adott a fiúnak bővében, a mennyi csak kellett.

Gyönyörködött benne, széles, férfias vállában, erős kifejezésű arcában, szenvedélyes szemében, mintha nem is testvéreül szeretné, hanem mint egy telhetetlen szerető.

A mig régen, mig a gyermek volt, úgy gondoskodott most is róla. A fiu eleinte nem tűrhette ezt s általában nem szenvedhette a nénejét.

— Hagyj békét nekem, miért jöttél vissza? Miért nem maradtál el, a hol voltál, a hová mentél.

Keserűen felpanaszolta az elmúlt éveket hogy milyen nehezek voltak. El tudta beszélni az első napokat, hónapokat, mig egyik rokon-

Tömeges előléptetés.

Az államépítészeti hivatalok létszámában a kereskedelmi miniszter, hirszerint, a folyó évi költségvetés keretén belül 88 egyént léptetett elő, illetve nevezett ki 19 mérnök első osztályú kir. mérnökké, 40 mérnök másodosztályú kir. mérnökké, 6 egyén pedig kir. segédmérnökké neveztetett ki.

A kolera közeledik.

— szeptember 2.

Bécsben szept. 1-én egy kárposztos inas romlott kolbász evése következtében megbetegedett és néhány óra múlva meghalt. A holttestet föl fogják boncolni. Az egészségügyi hivatal közhírré teszi, hogy Bécs város közegészségi viszonyai rendkívül kielégítőek és hogy a hatóságok által tett intézkedések szinte lehetetlenné fogják tenni a kolera behurcolását. A városi tanács ülésében a polgármester jelentést tett a városi hatóság által a kolera ellen tett intézkedésekről a végül sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy egy bécsi lap teljesen alaptalan híreket közöl, melyek a lakosságot ok nélkül nyugtalanítják.

Párisban két szörnyű gyorsasággal halálosan végződött koleraesetet konstataáltak. Az egyik beteg arra sem ért rá, hogy megmondja a nevét. Altalában véve a baj nem emelkedett. A számok ugyanazok maradnak.

Hivatalos adatok szerint London Islington külvárosban két embert ölt meg az ázsiai kolera. Liverpoolban négy orosz kívándorló betegedett meg; egyikük meghalt. Falmouthban és Tynmouthban is történtek koleraesetek.

A polgármesteri hivatal táviró útján értesítették, hogy Grodek vasuti állomáson koleraeset történt. A beteget Lembergbe szállították, hol az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy az illető csak gyomorbeteg. Lembergben több koleraesetet konstataáltak.

Moritzbergben egy Hamburgból érkezett nő kolera tünetek közt megbetegedett. Most Altstadt-külvárosban másik, rendőrileg konstataált koleraeset történt. Hamburgi látogatójától egy kereskedő neje megkapta a koleraát. A kolera-veszély folyton nő, mert naponként sokan érkeznek Hamburgból. Az odaérkezettek közt van egy testileg elcsigázott ember, ki mind mondja, két márka napszámért kolera-beteget és hallottakat szállított.

Hamburgi hírek szerint a kolera örvendetes oszlokként mutat. Augusztus 31-én összesen 351 megbetegedés és 161 haláleset fordult elő, aug. 31-én déltől máig 311 megbetegedést és 161 halálesetet jelentettek be és így a tegnapi jelentett számokkal szemben a megbetegedések 114-el, a

halálesetek 57-el csökkentek. Aug. 31-én összesen 592 személyt szállítottak, 184-el és pedig 138 beteggel és 45 elhunyttal kevesebbet, mint az előző napon. A hangulat mindentüzt bizalomteljesebb. A magánosok gyűlése a szükség enyhítésére rendkívüli nagy terjedelmet ölt. A Thalia-színház szept. 15-ig szintén zárva marad.

Hivatalos jelentés a kolera állásáról: Hamburgban aug. 31-én 496 megbetegedés és 181 haláleset, a stadei kerületben aug. 29-30-ikán egy megbetegedés és 3 haláleset, a schlewigi kerületben aug. 30-án huss helységben 78 megbetegedés és 31 haláleset, ezek közül Altonában 27 megbetegedés és 22 haláleset, a lüneburgi kerületben 30-ikán 2 megbetegedés és 2 haláleset, Charlottenburgban 1 haláleset, Rudában a krotoschini kerületben aug. 30-ikán 1 haláleset fordult elő.

Berlinben a Moabit-kórházban három újabb ázsiai koleraesetet konstataáltak. Ehhez még egy negyedik eset is járul, mely azonban még nincs egész bizonyossággal konstataálva. A megbetegedettek közül kettő Hamburgból érkezett kettő pedig berlini munkás.

Külföld.

Orosz-román incidens.

Az orosz-román incidensről következőt jelenti a „Wiener Allgemeine Zeitung”: Az orosz és román kormány közt a vesztegzár ügyében jelenleg éles hangú jegyzékek váltása van folyamatban. A Gagartársaság „Ismail” gözöse nem akarta magát alávetni a Sulina folyó torkolatánál elrendelt vesztegzárnak s erővel áttört a vonalon, hogy tovább haladhasson. Azonnal értesítésre adták a hajó kapitányának, térjen vissza a vesztegzár területére, mert különben a hajóját a levegőbe roppitják. Ez hatott: a kapitány visszavezényelte a hajót. Az orosz kormány ezek után azt követelte, hogy a Gagarin-féle társaság valamennyi hajóján szabadon mehessen a Sulinától egész Belgrádig és engedessék el a hajóknak a vesztegzár, mely esetben az orosz kormány hajlandónak nyilatkozott, garantirozni azt, hogy a hajók csakis koleramentes vidékekről fognak elindulni. A román kormány visszautasította azonban a követelést azon kijelentéssel, hogy a vesztegzár mulhatlanul szükséges. Pétervárott az oláh kabinet ez erőlyes magatartása kellemetlen benyomást gyakorolt.

Az afgán kérdés.

A Times-nek Simlaból jelentik, hogy az indiai kormány ama zavargások következtében, melyeket az afganistani emir ügynökei a Gomai völgyben a mapir törzsnél előidézték, az ottani szorost egész hosszában megfogja szállítani és az ott állomásozó csapatokat 2200 emberrel megfogja erősíteni. Ha az emir ügynökei visszahivatná-

nak, úgy valószínűleg szükségtelen lesz a katonai beavatkozás.

Stanley missziója.

A „Tagblatt” jelenti Londonból: Lipót belga király érintkezésbe lépett Stanleyval, hogy utazzék a Congo-vidékre az arab felkelők leverésére.

Időjárás.

Légnom: reggel 7 órakor 766.3 mm., délután 3 órakor 765.0 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 18.3, délután 2 órakor C° + 25.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 5, délután 2 órakor DN. 4. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0. mm.

Kiábrándulás.

Mindennap találkozom Olgával. Tetszett a kis pikáns jelenség. Igen érdekes teremtés, rajta minden csábos és vonzó. Tudja azt magáról s egy kissé elbizakodott. Sokszor mondá:

— Akarom, hogy legyenek hódítóim.

Nyáron mindig ki volt a ruhája vágya egy kissé, a ritka batist szöveten keresztül látszottak rózsaszín karjai. A villogó fekete szemek nyugtalan tüze hatott mindenkire, egész alakja inceselkedett az ember vérével.

En se voltam köből. Annyi csábításnak, varázsnak ki bírta ellenállni. Megszerettem.

„Az ég, a barna haragos” most, az egyszer kegyes volt hozzám is, Olgához is, megadta neki a mi után úgy savorgo t, az első hódolót, de ő neki magának is kellett hódolnia, s midőnjajkaimmal érintetem szomjas ajakát, s ő keblemre hajtotta fejét, az egyedüllet édes éráltan szerelemről, örök boldogságról beszéltünk egymásnak.

Azonban bármily odaadó is volt Olga szerelemre, nem felelte el a huzárkadékat és önkéteseket, ha délben a korzón sikkesen végigtipegett. Na de én se maradtam adós. Igen mélyen találtam a szöke Irma két szemébe tekinteni. Ugy tűnt fel, mintha a kék szem csábosabb lenne a feketénél, mely mindig elárulja a nő szív titkos vágyait. Báj és szelidség sugárzott, a szöke Irma arczáról. Ki gondolta volna, hogy az a szendeség csaló.

Van valami őszinteség a barna egyéniségben.

Egész kinézése arra mutat, hogy forró szerelemre van teremtve s élvezni akarja ifjuságát. Szívó vulkán, telve van égő vágyai tűzével.

A szöke Irma azt hiszed, hogy angyal, pedig csak daemon. Egy csalfa Ceres, az ártatlanság mámorba ringató varázsszával közel felénk, s csak akkor vesszük észre a kék szemek nyugtalan ragyogását, midőn áldozatai lettünk pajzán kaczeréségének. Azután új áldozatot kíván, míg végre ő maga lesz az áldozat.

Irma is kaczer volt. Leszámitva e gyengeséget még elég tökéletes lett volna. Volt azonban egy nagy hibája: engem nem akart szeretni. Bizonyosan került más páciense.

Egy szép napon, midőn a napsugár szerelmesen csókolta a májusi rózsákat, megkérdeztem tőle:

— Légy okos, Armin. Szép vagy, erős vagy. A becsületet neked nem hiszik el. Hagyd azt. Légy olyan, mint azok, a kik az én és a te boldogtalanságod okozták könnyelműen, bánat nélkül és lelkismeretfurdalás nélkül. Menj és élj a perczeknek. Tépj össze minél több olyan gyöngye hajtást, mint a milyen én voltam. Lehetetlen, hogy ne tudj, miképpen kell a ti fajtatoknak hatalmukba fogni és megölni tiszta sziveket... Tedd Armin érettem, hogy lássak szenvedéseket, olyanokat, mint az anyéim, mert e nélkül nem kell az élet.

Ugy rémlett, mintha a tiszta fényes eget, mely szüziiesen hajolt a szemhatár fölél, villámlások szakították volna meg.

Tűz volt a szoba levegőjében s a fiu meggyült.

De csak egy perczre. Alig hogy ránézett a nényjére, a ki villogó tekintettel, lázas arccal állott ott előtte és összekulcsolva a kezét sirt érette, hogy megrontsa: felvillant benne a másik érzés, az ő tiszta szerelem.

A fiu felugrott, mint egy sértett vad hatalmas karjaival megfogta a leányt és eltaszította. Az végig verődött a szőnyegen, akár egy faláb.

— Örült vagy. Hallgass — kiáltott rá.

Még ekkor sem szűnt meg:

— Armin, te vagy örült, te ábrándozó! megbánod. Várj.

De a fiu már messze járt...

tól a másikig vetődött, otthont keresve. Elhízon, elmondta, hogy mennyit kellett szenvednie gyermekpajtasaitól, a kik hallani akartak a szép Emmiről és minden fogalmat, a mi rosszal volt összefogva, vele emlegettek:

— A nényé, az ám, a szép leány — lelkesedtek néha — Ugy-e, he!...

Es meglebbentette a fátyolt ábrándos napokról, a mikor boldogságra vágyott és szeretetre és felszámitotta mindama szenvedéseket, a melyeket túrnie kellett miatta. Egy leányról is beszélt, a kit szeret és a kihez közel sem léphet.

Emmi ilyenkor reszketett, mint a hogy reszketett azokon z meleg nyári éjszakákon, mikor az első kedvesért küldte gyermekei sóhajait. Szemei elfátyolozódtak és alig mert az öcsösére nézni.

De felmelegedett lassankint és asszonyias hízélgéssel huzódott a fiuhoz, mint egy macska átölelte még forró gömbölyü karjaival és sirt.

Levetette magát a szőnyegre, ott vergődött A kezeit törte, a haját lépte.

— Nem tehettem róla, Armin, nem tehettem; gyöngye voltam és ők erősek. Megcsaltak, mindenki megcsalt megvett lopva édes szóval, én hittem és ők elhagytak. Miattad jöttem csak vissza, csak azért jöttem, hogy téged ne bántsanak, csak miattad akarok élni és szükségem van a te szeretetedre. Ne tartsis el.

Igy könyörgött, így rimánkodott, míg a fiu felemelte tiszta szívéig.

— Armin — szólt egy napon hozzá a leány — tudod-e, te szebb és pompásabb fiu vagy, mint a kiket én valaha láttam. Tudod-e, hogy neked boldognak kell lenned, hogy nincs leány és asszony, ki ellent tudjon állani a te vágyadnak és akaratednek?

A leány azemei, míg beszélt, felgyultak és röpke villámai megvagdosták a levegőt. Egy percz alatt démonná változott, mint azok az asszonyok, kikben már semmi sincs a gyöngédségből, csak a szenvedélyből minden. Kiváncsian fürkészte a fiut.

A puha kellemes szobában Armin a levegőt nézte s elképzélődött egy angyali leányról, a kinek szeretnie kellett őt a kit ő szeret. Eleinte nem hallgatott a nényjére, a ki ugy szavalt, miut egy Ibsentől való beteges, tudóvésztes tragika. De az tovább folytatta.

Hízélgései, szép szavai betöltötték az egész szoba levegőjét, egyre hangosabbakká és hevesebbé váltottak és lehetetlen volt nem hallania.

Armin, te szerencsétlen vagy s én okoztam azt. A tisztességet vettem el tőled s nem adtam helyébe semmit. Te jó vagy, Armin és tiszta. Sem a jóssággal, sem a tisztasággal nem méssz semmire. En mondom ezt.

Közél ment a fiuhoz, megfogta a kezét és a füléhez hajolt. Így sugdosóva, félelmetesen és titkozatosan beszélt:

H I R E K.

Szeptember 3. Szombat. Róm. kath. naptár: Maus-vét. — Protestáns naptár: Hildegár. — Görög-keleti nap-tár (augusztus 22.): Agat. 6 óra. — A nap két 5 óra 22 perczkor, nyugszik 6 óra 35 perczkor.
 A Kécskei-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola földszint.
 Szeptember 3—5. A Rakodcsay-társulat drámai elő-adásai az aradi színházban.
 Szeptember 5. Árlejtés a szegényekháza felépítésére a városnál.
 Szeptember 7. Közigazgatási bizottsági ülések.
 Szeptember 9. Az aradi közjegyzői kamara ülése.
 Szeptember 13—14. Aradmegye igazoló választmá-nyának ülése.
 Szeptember 13. Esküdtársi tárgyalás Reck Sándor ellen.
 Szeptember 15. Az aradi első takarékpénztár rend-kiválti közgyűlése délután 4 órakor.
 Szeptember 21. Az Aradvidéki Tanító-Egylet évi nagy-gyűlése.
 Szeptember 25. Dossowfy megyés püspök Aradon bérmál.
 Szeptember 26. Katonai lóvásár Aradon.
 Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— A hivatalos lapból. A király K ö p e s i Gyula osengeri földbirtokosnak és törvényes utó-dainak, a közigazgatás terén szerzett érdemei elis-meréséül, a magyar nemességet a fogarasi elő-névvel díjmentesen adományozta.

— Aradvármegye virillistái. A vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak jövő 1893. évre érvényes névjegyzéke az igazoló választmány folyó évi s e p t e m b e r hó 18-án és 14-én tartandó ülésében fog megál-lapíttatni, ezt megelőzőleg pedig a névjegy-zék összeállítására alapul szolgált adóhivatali kimutatások, valamint az igazoló választmány által azokból készített egy összesítés, folyó hó 5-dikétől kezdve 8 napon át B a r o s s Ferencz úr aljegyző, mint az igazoló választ-mány jegyzőjének irodájában közszemlére ki-téve lesz. Ezt a vármegye alispánja által tegnap kibocsájtott körlevél nyomán azon figyelmeztetéssel hozunk lapunk olvasóinak tudomására, hogy azok, a kik az adó k é t -sz e r e s s z á m í t á s a i n a k kedvezmé-nyét igénybe venni óhajtják, ez iránt szóval vagy írásban az igazoló választmány előtt a mondott nyilvános ülések tartama alatt jelent-kezni tartoznak. Jelentkezések azonban az ülés előtt is elfogadtatnak. Hasonlóan jelent-kezhettek azok is, a kik a névjegyzékből ne-taláni tévedés folytán kimaradtak. A kö-zönség tájékozása végett az adóhivatali ki-mutatások alapján készített előzetes név-sort lapunk egyik közelebbi számában közölni fogjuk.

— Arad város központi választmánya s hó 5-én délelőtt 11 órakor ülést tart.

— Aradvármegye közigazgatási bizottságá-nak szeptember havi rendes ülése, a szokott időben, e hó 7-én délelőtt 9 órakor fog meg-tartatni.

— Albírói állás. Az aradi kir. járásbíró-ságnál megürült albírói állásra kiírt pályázat lejárt. Határidőn belül 15 p á l y á s ó jelent-kezett. A pályázati kérvényeket a törvényszék elnöke holnap terjeszti fel az igazságügyi-miniszterhez.

— Aradvármegye központi választmánya tegnap délelőtt ülést tartott, s annak tárgyát a képviselőválasztók jövő 1893. évre összeál-lított névjegyzéke ellen benyújtott felszólam-lások elintézése képezte. Összesen 19 felszól-amlás folyt be, s ezek közül 18 magát a név-jegyzékbe felvenni kérte, 1 pedig egy téve-sen felvett egyénnek a névjegyzékből való törlése iránt folyamodott. A választmány a felvételért jelentkezett felszólamlók közül 18-nak helyt adott, 5 felszólamlást pedig el-utasítólág intézte el. A téves felvétel foly-tán kifogásolt egy egyént pedig törölte. A központi választmány határozatai az illető ér-dekeltek részére egyenként kézbesíteni fogja s e mellett az 1874. XXXIII. t.-cz. 49. §-a ér-telmében folyó hó 20-ától 30-áig a főjegyzői irodában közszemlére is kitétetnek. A hatá-rozatok jogerőre emelkedése, s felebbbázések esetében a kir. kuria határozatainak leér-kezése után a névjegyzék végleg összeállíttatni fog. — Az ülésen az alispán elnökléte alatt

Heinrich Sándor, Issekutz Károly, Jonescu Lázár, Nyírástor József, Pálffy József és Vársárhelyi László választmányi tagok vettek részt.

— Csak Arad fizet. A legújabb 1892-iki tanítói nyugdíj törvény szerint ezután a tanítók nyugdíjalapjához az iskolai gyermekek is évenként tizenötökrajczérjával hozzájárulnak és Arad iskolás gyermekei most a tanév elején meg is fizetik a legújabb „adót“, daczára, hogy még miniszteri körrendelet az összeg behajtása iránt nem intézkedett. Es így a fe-lekezeti iskolákba járó gyermekek nem is fi-zetnek. Annál kevésbé a községekben a jelent-kező gyermekek, a hol valószínűleg a tör-vény magyarázására tanfelügyelői rendelet szükséges. Nem lehetetlen azonban, hogy mire soraink napvilágot látnak, félhivatalosan megjelenik már a miniszteri rendelet, mely a „gyermeki hozzájárulásnak“ filléreit országo-san behajtani elrendeli. Eddig a humános ala-pot csak aradi tanuló gyermekek tizenötökraj-czárjai gyarapítják.

— Fejlődő csángótelepek. A hunyadi és dévai csángók telepe örvendetes módon fejlődik. A letelepült csángók nagyobb szabású építkezésének megtekintésére az a r a d i kincstári jószágigazgatóság kiküldöttet ren-delt, aki visszatérte után a telepek fejlődéséről jelentést fog tenni a földmivelési minisz-ternek.

— Az arad városi kereskedelem akadémiá-felügyelő bizottsága folyó hó 5-én délután fél 5 órakor a városháza kistermében ülésezik.

— Havasi gyopár a Maros parton. A nagy-laki határban, a Maros partján, közel a Ka-lugyeraszka nevű erdőnél, homokos talajban, lapunk egy nagylaki barátja két példány be-gyökerezett s csak most elvirított havasi gyopárt talált. E szép hegyi virág magját való-szerűleg a Maros hozta le magával.

— Új telekkönyvi hatóság. A radnai kir. járásbírósnak telekkönyvi hatósággal tör-tént felruházása folytán szükségessé vált épít-kezések vállalati uton leendő eszközésére megtartott árlejtés eredménye jóváhagyás vé-gett tegnap terjesztetett fel az igazságügy-miniszteriumhoz.

— A katonaság és a mezei károk. A hon-védelmi miniszter következő körrendeletet in-tézte tegnap A r a d m e g y e - é s v á r o s törvényhatóságaihoz: A közös hadseregbeli (honvédségi) csapatok fegyvergyakorlatai al-kalmával okozott mezei károknak az 1879. évi XXXVI. törvénycikk 56. §-a értelmében való megállapítása céljából, az ezen törvény-cikk és ennek végrehajtási utasításához ké-pest eljárni hivatott bizottságba, a most em-lített törvényszakas rendelkezése szerint meg-hívandó és az 1879. évi szeptember hó 4-én 4938/eln. szám alatt kelt körrendelet 2. pont-jában érintett booslok gyanánt némely eset-ben oly egyének alkalmaztattak, kik társa-dalmi állásuknál és viszonyaiknál fogva tul-magas napidíjakra és jelentékeny fuvarköltse-gek megtérítésére tartanak igényt, mi által az államkincstárba indokolatlan megterhelte-s háru. Felhivom ennél fogva a törvényha-tóságot, hogy jövőben a hasonló mezei károk becsülésnél értelmes és megbízható kisebb mezei gazdákat, vagy a mezei gazdálkodás-ban jártas és csekélyebb igényeket támaszt-ható oly egyéneket alkalmazzon becslöi mi-nőségben, kiknek napidij- és fuvarköltség megtérítési igényei mérsékeltettek; mert ezentul az ily károk megbecsülését teljesítő egyének részére 2—3 frtnál magasabb napi-dij- és fuvarköltségmegtérítés fejében a rend-szeres előfogati díjnál magasabb összeg enge-délyeztetni nem fog.

— Imaház megnyitása. A radna-lippai ev-ref. egyház imaházának megnyitási ünne-pélye (vasárnap, szeptember 4.) igen sikerült-nek ígérkezik. Aradról, Temesvárról és vidé-kéről számos előkelő vendég rándul át akkor Lippára. A táncostályon a talpalávalót Na-gy Józsi aradi zenekara szolgáltatja.

— Ismét Sulkovszki herczeg. Mint egy bonni sürgöny jelenti, S u l k o v s k y Ida herczegné a törvényszéktől ismét fér-jének g o n d n o k s á g - a alá helyezését kérte s ezt többek közt azzal indokolta, hogy férje

— Szeretsz?
 — Igen.
 Boldog voltam. Sajnáltam, hogy a vallomás után elváltunk.
 Így filozofáltam:
 Irma, ez a gyönyörű rózsabimbó, engem sze-ret. Világos, hogy ő a legkedvesebb lény a vi-lágon.

Midőn a legközelebbi egyedüllétet fel akartam használni és ajkát kerestem ajakammal, felugrott a pamlagról.

— Bolond — kiáltott nevetve — hitt ne-kelem

Pörül jártam. Elkecsereáram a miatt, hogy ez a szép rózsabimbó nem nekem akar kinyitni. Vi-lágos volt, hogy a világon még se Irma a legked-vesebb. Nem tettem fel róla, hogy velem is ka-czérkodik.

Pisztolyt ragadtam, hogy eldobjam magam-tól az életet, s a mint beesteledett elindultam a másvilágra. Hogy az utazás regényesebb legyen, vártam, míg feljött a hold. A Baross-parkban egy szomorú fűzfa lombjai alatt akartam megsza-badulni földi nyomorúságaimtól s mikorra oda érttem tisztába voltam azzal, hogy most vagy főbe lövöm magamat, vagy — nem.

Oriási lelki küzdelem után felhúztam a fegy-ver ravaszát és célba vettem bal szememet. Még egy percz, egy csukló fordulat és kilöttem a pisz-tolyt, természetesen a levegőbe.

Egy kaczer leányért meghalni esztelenség volna, kinevetnek a kik halálom okát megtudják. Ezért, de csupán ezért maradtam életben.

Néhány nap mulva Olgaéknál találkoztam a kis daczmannal. A hamis előttem elmondta az egész társaságnak, hogy mily pompásan fel-ültetett.

Nevettek rajtam, s helyzetem igen kényelmet-len volt.

Olga mamája tudva, hogy egyedüli örököse vagyok gazdag nagybátyámnak vissza akart te-relni az ő baránykájához. Eltávozása után rágal-mazta Olgát egy darabig.

— Bizom önben, szölt hozzám aztán, hogy a drága gyöngyöt (érted Olgát), a hamis gyé-mánttól (érted Irmától) tudni fogja meg külön-böztetni.

— A drága gyöngyöt felfogom ismerni, — feleltem neki, — meg is becsülöm, ha ilyenre akadok, de mégéddig nem voltam ilyen sze-rencsés

De nem is lesz szükségem arra, hogy egy drága gyöngyöt kihalásszak magamnak az élet tengerének tömördek női kavicsai közül, mert ne-kem úgy is végem van.

Minden gonoszott megbosszulja magát. Nem becsültem meg az Istenség nagy adományát, köny-nyelműen megakartam válni éltemtől, s az a levegő kilött golyó csakugyan halálos volt. A mint kire-pült az ég felé, egy csillagot láttam lehullani. Világos, megtréfeltam, lelöttem a csillagomat. A halál közeleg.

Hátba az a csillag nem volt az én csil-lagom?

Ez esetben gyilkos vagyok. Lelőve más csil-lagát, mást kergettem a halálba. Feljelentem ma-gamat a rendőrségnél.

Igy rám fogják legalább, hogy becsületos gas-ember vagyok.

Kujon.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

Szeptember 3.

Derült.
 Száraz.
 Hőemelkedés.
 Hosszabb ideig állandó.

Ar

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhozherdva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt — kr.	Egy hóra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának külden-dők, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványosságokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

elhunyt kedvesének Vessugi Ilonának 80.000 frtos mausoleumot építtetett.

— Tandijmérséklés. A tandijmérséklésért jelentkezők száma tegnap 1050-re emelkedett. A jelentkezés még egyre folyik.

— A hőség Csanádban. Nagylakon — írja levelezőnk — e nyáron a legnagyobb meleg, éjszakában 38-8° Celsius szerinti fok volt aug. hó 19-én délutáni 4 órakor. Ugyanekkor a homokban egy ozentiméternyi mélyen elhelyezett hőmérő 53 fokot mutatott.

— Diszpólgári okirat. Vésztő, békésmegyei nagyközség Kossuth Lajost diszpólgárrá választván, az erről szóló okiratot remek kivitelben a Lengyel testvérek aradi lithografus cég készíti. A diszpólgáryt Vésztő előjárósága személyesen fogja átnyújtani.

— Meteor. Szeptember 1-én hajnali 2 óra 47 perczkor — írja levelezőnk — az égboltozat északnyugati részén, szép meteorban gyönyörködtek a nagylakiak, azok t. i. a kik már felkeltek vagy még le sem feküdtek.

— A miniszterelnök Temesváriért. Szapáry Gyula miniszterelnök rendeletet intézett Temesvár város törvényhatóságához, melyben tudatja, hogy a város fejlődését gátló várfalak lebontásának ügyét kézbe vette. „Mindenkor feladatomban tartottam — írja a rendelet — a városokat előrehaladásukra irányuló eszéleik megvalósításában lehetőségig támogatni. Különösen Temesvár, mint a magyar államelmének és kulturának az ország déli vidékén buzgó terjesztő, mindenkor számíthat felvirágzására irányuló törekvéseiben támogatásomra”. A rendelet Tevesvárt nagy örömet idézett elő.

— Muszka kém Aradon. Tegnap délután egy gyanusan viselkedő idegent tartóztatott le az aradi rendőrség. Motozás alkalmával több gyanus és kompromittáló iratot találtak nála. Vallomása szerint Nóth Ezsaiás kiev lakos. A kievi orosz kormányzóságához fog a kihágási bíróság átírni meg tudandó, van-e ott Nóth urra szükség s ha igen per szupp meg utastatni. Addig lakat alatt marad.

— Sulyos testi sértés. Baacsdelján Péter kovaszinzi lakos összeszólkosott az utozán Tudor Vassilivel. Tudor nem osztotta a véleményét a mi Baacsdeljánt oly dühbe hozta, hogy felkapott egy dinnye nagyságu követ úgy vágta Tudorhoz hogy az menten összenett. Az orvos sulyos testi sértést konstataált, a vizsátat folyamatban van.

— Kibukott a vonathól? Izgalmas eset történt a napokban a budapesti aradi vonaton. Ezen vonat egyik másodosztályu szakaszában utazott Löwy Mór temesvári főrabbi fiatal neje is egy kis, 7 esztendősi fiával. Mikor a vonat a csabai állomáshoz közeledett egyszerre csak kicsapódott a szakasz ajtaja és a kis fiú, aki az ajtóhoz támaszkodott volt, kibukott a pályára. Az anya szivrázó sikoltással utána akart ugrani gyermekének, de a többi utas visszatartotta a valeságos harsot kelett vivni az asszonynyal, nehogy végrehatja kétségbesett szándékát. Végre aztán a vonat beért az állomásra, a hol az esetet már korábban észrevették s azonnal két embert küldtek a gyermek után, a kik csakhamar látható jó egészségben hozták be a pályaudvarra, a hol az utasok, de kivált az anyja, leirhatlan örömmel fogadta. Egynéhány bőrhorzsoláson kívül a fiúnak komolyabb baja nem történt.

— Párbajozó tiszték. Belényesből írják hogy Kempi főhadnagy és Scholtz hadnagy karpárbajt vívtak. Scholtz a karján sulyosan megebesült.

— A kis-szántói szerelmesek. Kis-Szántó a napokban, mint a nagyváradi „Szabadság” írja, egy szerelmi drámának volt színhelye, mely arról nevezetes, hogy hősei alig léptek ki a gyermekkorból. Tolvaj Albert szolgalegény, 17 éves kora dacára forró szerelemre gyuladt a bíró 15 éves leánya, Tóth Rozália iránt. Ily fiatal szerelmes kedélyeknél ritka elnatározottsággal nem sokáig habozott, hanem oda lépett a szigoru bíró elé és annak rendje és módja szerint megkérte a leány kezét. A bíró egyszerűen kikosarazta a fiút és ez eljárását még indokolni sem találta szükségesnek. Az

elutasított kérést annyira zokon vette a dolgot, hogy hazament, revolvert vett elő és szíven lökte magát szörnyet halt.

— Nővmagyaresítés. Kohu (Salamon) Sándor aradi illetőségű bécsi lakos saját, valamint Irén, Pál és Ella nevű kiskora gyermekei vezetéknevének „Kende”-re kért átválttatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— Tűzek Nagylakon. Három nap óta — írja nagylaki levelezőnk — egy nap sem mulik el tűz nélkül. Mult kedden egy román gazdának az udvarán egy kazal széna égett le; tegnap délutáni 3 órakor egy román gazda háza esett áldozatul a pusztító tüzelemnek; szeptember 1-én délután 1 órakor pedig Barna Mihály oszmadia iparos háza hamvadt el. A nemrég megalakult önkéntes tűzoltó-egylet tagjai mind a három tüzeset alkalmával kitüntették magukat s meggátolták a pusztító elem terjedését.

— Az aradmegyei közkórház betegforgalmának kimutatása 1892. augusztus hónapban. Nevezetesen kórházi beteg maradt a mult óról 53 fi, 94 nő, e hóban felvétellett ápolásra 125 fi, 78 nő, összesen ápoltatott 178 fi, 172 nő = 350. Ezek közül elbocsátatott gyógyulva 118 fi, 67 nő, javulva 6 fi, 17 nő, gyógyulatlan 3 fi, 3 nő, meghalt 4 fi, 7 nő, összesen fogyatkozás 181 fi, 94 nő. Maradt ápolás alatt 47 fi, 78 nő, összesen 125, ápolási napok száma 4623.

— Gyllkos szolgál. Sztamorán Isza székesúti gazda bérese; Maritz Milos tegnapelőtt részegen tért haza a korosmárgól, miert Sztamorán összeszidta a szolgát, kifizette hátralékos bérét, s nyomban elbocsátotta a szolgálathól. Az efelett elkeseredett Maritz erre szidalmazni kezdte urát, mi azt annyira dühbe hozta, hogy kést fogott a renitens szolgára. Ez el akart szaladni, de Sztamorán utána rohant és az atközben még felkapott szénavasavillával verni kezdte Maritzet. Ez védelmében felkapott egy karfát, azzal ráütött üldözőjére és oly szerencsétlenül vágott gazdája fejére, hogy az nyomban holtan terült el. Maritz Milos a tett elkövetése után megszökött, de tegnap önként jelentkezett az új aradi járásbírósnál, hol rögtön letartoztatták. Érdekes, hogy mialatt Sztamorán és Maritz egymással dulakodtak, valami Petkov Szida nevű asszony besompolygott Sztamorán lakásába és onnan mindenféle értékes tárgyakat ellopotott. Ezeknek az ellopásával után Maritzot vádolta, de a megejtett vizsátat erre néve kiderítette Maritz ártatlanságát és Petkov Szida bünnőségét, ki ennek folytán szintén le lett tartóztatva.

— Temesvári Mihály-napi vásár. A temesvári Mihály-napi vásár szeptember 29-től október 4-ig fog tartani. A katonai lóvásár október 3-án lesz. A vásár előre láthatólag igen látogatott lesz.

— Remtett. Stógör Ferenc világi lakos állatias kegyetlenséggel használta ki Agriana Szida benuaságát. A meggyalázott leány feljelentést tett a szolgabírósnál. A vizsátat folyik.

— Szó szerint vette. Ott állott a rendőrség előtt az öreg csivis házaspár. A férfié az elsőség, az adja elő az „esetet”.

— Hát úgy történt az tekintetes uram — kezdi, végig simogatva galamböcs haját — hogy valami „zabsoron” összezördültünk a szomszédal s az minket az egész udvar füle hallattára egy pár öreg ökörnek nevezett.

A vádlott, a kis czingár oszmadia töredelmében be is vallotta, hogy úgy van, szent igaz.

— Hát belenyugszanak abba — kérdi a kapitány a panaszlóktól — ha 5 frtra büntetem a vádlottat becsületsértésért.

A galamböcs hajju csivis meg-megforgatja szíres kalapját a kezében:

— Kevés less az tekintetes uram, egy pár ökörért, drága annak most az ára.

— Lopás a vasuton. Az Arad-Maglód között közlekedő gyorsvonat egy első osztályu kupéjából Sabori Lajos szegedi földbirtokos arany óráját és lánczát ellopták.

— Pályázatok. Léva városnál számvívi állásra szeptember 20-ig. — A csongrádi adóhivatalnál III. osztályu adótárzoki állásra 4 hét alatt. — A seproni pénzügyigazgatóságánál VI. osztályu adóügyi állásra 2 hét alatt. — A makói adóhivatalnál VI. osztályu adóügyi állásra 2 hét alatt.

Egyletek, Társulatok.

— A Kőlcsey-egyesület könyvtára matól fogva ismét rendelkezésére áll a t. tagoknak. Könyvtári órák: szerdán és szombaton d. u. 3-4, pénteken d. e. 11-12. Az elnökség.

— Az ipartestületi betegsegélyző pénztár orvosi a következők I. kerület: A belváros felső része, a vasutól a városházig, a Széchenyi-utcától, a Perényi-utcától, Magyar-utcától felfelé eső rész ezen említett utcák mindkét oldalával. A pernyávi külvárosból a borona-utcaig eső utcák, a borona-utczát is beértve. Sága, Poltura, Ujtelep és Gáj külvárosok. Fényes Béla dr. lakik f-ut 13. sz. II. kerület. Belváros: Andrássy-tér, Batthányi-utca, Kossuth-utca eleje a Magyar- és Perényi-utcaig, Kiskarika-utca, Révay-utca, Csiky Gergely-utca, Kazinczi-utca, Fürdő-utca, Teleki-utca, Kertész-utca, Kápolna-utca, Petőfi-utca, Kiskörut, Nagykörut, Megyeház-utca. A választó-utca a borona-utczától a borona- és fejsze-utczák közé eső rész Kőpf Kálmán dr. lakik Kossuth-utca 64. szám. III. kerület. A belvárosnak a Petőfi-Deák Ferenc- és kápolna-utczáktól lefelé eső része. Sarkad külváros. A pernyávi külvárosnak a fejsze-utczától lefelé eső része dr. Avarffy Imre lakik Deák Ferenc-utca 7. szám. Orvosi rendelés jáó betegnek mindennap délelőtt 11 órakor a pénztár hivatalos helyiségében (Ipartestületi ház.) A pénztári orvosok rendelőnyei minden gyógyszerárban elkészítetnek. A szolgálattevő orvos neve hetenkint iratik ki a pénztári helyiség táblájára. Sürgős esetekben mindig ehhez kell fordulni.

— Az arab-kerületi betegsegélyző pénztár szűkebb körü bizottsága ma délután fél 5 órakor a városház földszinti kiatermében ülést tart, melynek tárgya: az ügyviteli szabályok elkészítése.

— A magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság ma szombaton tartja évi rendes közgyűlést, melyen a tisztújítás és a jótékony célra szánt összegek elosztása fog megtörténni. Miután ezenkívül még több fontos tárgy kerül szűnyegre, felkérötnek a tagok, hogy lehetőleg teljes számban megjelenjen sziveskedjenek. Elnökség.

Mulatságok.

— Aradon és környékén.

— EMKE-bál Pankotán. Levelezőnk írja: Pankota hazafias érzelmű ifjusága, Pankotán folyó hó 17-én este a „Fehér kereszt” diatermében az EMKE javára táncvizigalmat rendez. A rendezőség a következőleg alakult meg: Páim Antal dr. elnök, Steicz Ferenc pénztárnok, Benedikty Imre, Fögel Manó, Iby Dénes, Lengyel Gábor, ifj. Mencer Adolf, Petrikovics Géza, Verner Frigyes, Rosenthal Árpád, Schwab Viktor, Szigethy Antal. Beléptidij személyjegy 1 frt. Csaldjegy 2 frt. A meghívók a jövő hét elején küldetnek szét.

— A szekudvari olvasókör e hó 8-án, kisasszony napján, saját könyvtára javára zártkörü táncvizigalmat rendez.

Színház.

— Az első klasszikus-est.

— A velencei kalmár, Rakodcsayék előadása.

Van valami satirikus benne. 28° R. és — tragoedia. De ha meglibbenti az embert az ambiciónak az a szele, mely Rakodcsayék a még szörnyűbb melegben végigkergette a Kárpátoktól az Adriáig, — akkor bizonyos lelki éberség és jóakaró figyelem ragadja meg az embert e heroikus küzdelmek láttára.

Mert mélyeséges ambíció az, és mert nagy és mély mint a tenger — fonséges az, ami a körntázó nagy tragikust embert és mindent aszaló melegben országos köruttra tudta lelkesíteni, ha oly nagy kincsek iránt való rajongása között is a minök Shakespeare művei. Bizonyos, csak gyengéden titkolható hátborzongatást érezünk már e szó hallattára: tragoedia. Most pláne telített formában éri az emberiség javarészét e méltó félelem, mikor egy becsukott atmosféra lankadt melege iparkodik versenyezni a szirokkoval.

De ezzel szemben egy becsúgyó társaság — nagyozélu tehát — bizony sok helyen

éppen ezért tragikus küzdelme érdeklődésünket és rokonszenvünket nyíltan hívja ki. Bizonyos kalapleemeléssel megyünk ma a színházba, hogy jelentésünkkel, elismerésünkkel demonstráljuk ama férfunak, ki nagy hittel volt az emberiség iránt, hogy még kánikulákban ezen iszós napjaiban is Shakespeare örök geniussza dicsőségét arat.

Bizonynyal ez vezet ma a színházba sokunkat. Színről-színre meglátai az embert, kinek, hogy rossz szójátékkal éljünk, fátuma a tragedia, kinek bár eleinte más utat jelölt ki végzete, visszafordította arra a nagyon jaratlan utra, melyen csak rajongók és igazi becsvágyó emberek tévednek, tévelyegnek és oly kevésszer vezetnek ki belőle az — ígért földre.

De kíváncsiágunkat bátran kiérdemli a Rakoczay csapata is. Elszánt bator nők és férfiak. Két hónap óta teljesen összezoktak és immár direktoruknak a sugót is megspórolják. Az hatványozva mind jobban lelkesedésüket, hogy Shakespeare rajtuk kívül nem mutatják be jobban vidéki színpadok s mi az ő művészi hitükben nem ingatjuk meg, hanem — meg fogjuk őket nézni s aztán megbírálni.

A közönség körében is a legjobb vélemény van elterjedve az elszánt és nagy feladatokat mászólóra felírt csapat iránt és a színház bizonynyal meg fog telni.

Ma a Velenzei Kalmárt adják. Bemutatják még holnap Leerm királyt és hétfőn III-ik Richárdot.

Arad városi bizottsága ma délután 1/5 órakor ülést tart, melyen Aradi Géza színtársulatának névkorát fogja bemutatni. Az ülésre Somló Sándor a társulat művezetője Aradra érkezik.

Törvénytörés.

Barabás dr. a gyilkos védője. Ismeretes dolog, hogy Csáth Gábor gyomai lakos, mert felesége házitűs helyét odahagyta, tűzbe vette és lelőtte. A rémes bűnperben e hó 7-én Szolnokon lesz megtartva a vég tárgyalás. A hitves gyilkos ember védője Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő.

A legújabb „monstre“ sajtóper elhalasztása. Mint az előjelek mutatják, az e hó 13-ára kitűzött sajtóperre újabb határidőt fog kitűzni a törvénytörés elnöke. Ugyanis a bejelentett tanúk behívására kevés az idő s nagy részének az idézés már kezeihez sem adható. Mint említettük a vádlott, Reck Sándor s áz h a t v a n n e g y tanút jelentett be. Az esküdtzéki tárgyalást már csak azért is elhalasztatni kéri, mert a vádlevelet későn vette kezeihez.

VEGYESEK.

A nyolczóról munkaszünet ellen. A nyolczóról munkaidő kérdésében fog ismét dönteni Newcastle, Anglia egyik legnagyobb községkerülete, melyben a választók legnagyobb része a munkások soraiból kerül ki. John Morley az új Gladstone-kabinetnek egyik minisztere ugyanis programbeszédében, melynek főpontját a nyolczóról munkaidő kérdése képezte, a munka törvényes korlátozása ellen nyilatkozott. Felemlítette, hogy több iparos és néposztály van vele egy nézetben és ráutalt különösen arra, hogy a munkanap tartamának törvényes korlátozása Anglia iparának versenyképességét ez idő szerint szerfelett sújtaná.

Paris-londoni telefon. A paris-londoni telefon-vonal jövedelmezőségéről egy német szaklap a következő számításokat közli. A kettős vezetékű kész vonal előállításának költsége 1,400,000 márkát tesznek. Ha mindegyik vezető napi bevételét 600 márkára számítjuk, akkor a két vezeték bevételére 800 nap alatt 800,000 márkát, miután egy 3 percesnyi beszélgetés 8 márkába kerül, naponként 150 beszélgetés szükséges, hogy ezt a bevételt elérhessék. Az első hetek alatt naponként átlag 50 fél vette igénybe a vezetéköt, de aztán napról napra szaporodtak a beszélgetők s most már a telefon ugyancsak kifizeti magát.

Ezerháromszázhuszonegy kiadás. Egy francia lapban olvassuk: 277 esztendeje annak, hogy Cervantes Don Quijotjának első részét kiadta. Ezóta e halhatatlan könyvből

1324 kiadás készült, még pedig 528 spanyol, 304 angol, 179 francia, 99 olasz, 84 portugál, 45 német, 18 svéd, 9 lengyel, 8 dán, 6 orosz, 5 görög, 3 román, 4 katolón, 1 baszk és 1 latin. (Ez az összeállítás nem egészen teljes, mert például a Don Quijote magyar kiadásainak nyomát sem találjuk benne.) A biblián kívül alig van könyv a világon, mely ennyi kiadást ért volna.

Német cseh kedélyeskedés. Megint nagy zajjal tárgyalnak a csehországi lapok egy német-cseh verekedési esetet. Német forrás szerint a dolog úgy történt, hogy egy vischani német kiránduló társaságot hazamenet Pustomier faluban egy csapat cseh fanatikus megtámadott, bunkós botokkal elverte és halálos fenyegetések közt arra kényszerítette, hogy ezt kiáltás: Eljének a csehek! Vesszenek a németek. Ama lelkes cseh hazafiak közül, a kik ily módon kapacitáltak a németeket hódolatra a cseh oroszán előtt, a csendőrség hatot már letartóztatott. Cseh források persze egészen másképp adják elő a dolgot. Ezek szerint a németek, a kik közt különben volt egy ügyvéd, egy bíró, egy tanár s egy jószág igazgató részeg fővel s provokáló viselettel a „Wacht am Rhein“-t énekelték a cseh faluban s közbe oly hoch-olást csaptak, mintha magyar szőlőségi képviselők lennének. Erre néhány fiatal ember felszólította őket, hogy „hoch“ helyett inkább „Na zdar“t kiabáljanak s minthogy a tanár erre dühbe jött, egy „szelid érintést kapott egy „pálczikával.“ A prágai cseh és német lapok most kölcsönösen hazugnak nyilatkoznak a tudósításokat, tudósítókat és szerkesztőket.

Makacs kérények. Bár a berlini márványpalotát környező kertbe, míg a császári pár a fővárosban van, tilos a bemenet, egyes embereknek mégis sikerül befurakodniok. Így a napokban a császár előszobájában találtak egy poseni embert, a ki kijelentette, hogy nem távozik, a míg nem teljesítik kérését. Oly botrányosan viselkedett, hogy le kellett tartóztatni. — Egy insterbuzdi molnár feleségének is sikerült a kertbe jutnia és elrejtőzve leste a császárt. Ráakadtak és kiutasították. Kijelentette, hogy mindenáron beszélni fog a császárral, még ha levei alá kell is magát vetnie.

Elmerült hadihajó. A cadixi Kolombus ünnepekre az argentinai köztársaság is három hadihajót küldött, de a három hajó közül csak kettő érkezett rendeltetése helyére. A harmodik, a Rosales nevű torpedohajó utközben elsüllyedt. A Rosalést két napig tartó borzasztó zivatar elragadta a másik két hajó mellől s úgy megrongálta, hogy Julier ellentengernagy a hajó parancsnoka, nem remélhette többé, hogy megmentse. A legénység mentőcsónakbaült s legnagyobb része Uruguay partjain Cabo-Castillonál szerencsésen partra szállott; egyet a csónakok közül felborított a vihar s a benlevők a tengerbe fulltak. Ugyanazon a helyen, a hol Rosales elmerült, két év előtt a Solimos braziliai hadihajó is hajótörést szenvedett s a fedélzetén volt kétszáz emberrel együtt a hullámokba vesztett.

Szarvas török. London egyik szegényházának jelenleg érdekes vendége van; ez egy török, kinek homlokán szarvalaku kinövés látható. Ez a szarv volt az oka, hogy a derék török, a ki egy szót sem tud angolul, ily nem épen kívánatos szállásra került. Két földije hozta őt Londonba, hogy ott pénzért mutogassák. De az angolok nem nagyon voltak rá kíváncsiak. Ezért az „impresszáriók“ egy szobát béreltek számára, azt egy hétre előre kifizették s — többé nem mutatkoztak. Szállásadónője nem akarta ingyen tartani, átadta tehát a szegényügyi-bizottságnak, mely aztán a török főkonzulhoz fordult. Minthogy pénzről volt szó, ott persze hiába kopogtattak. A török kormány elvből nem fizet soha az ily esetekben. A szarvas török most diplomáciai tárgyalások tárgya lesz. A szegényügyi bizottságban nincs vállalkozási szellem. Amerikában maga a bizottság mutogatná őt.

Reklam az Aetnával. A szicíliai vendég-lősök ugyancsak kiaknázzák a szegény Aetnát. A derék hegy — mint már jeleztük — régen beszüntette a működését, de azért a korosmárosoknak még mindig sikerül a lapokat oly sürgönyökkel felültetni, melyek szerint a kitörések még mindig tartanak.

Delpit Albert halála. Az ismeretes francia regényíró a napokban Svájcba utazott. A genfői körül kocsiwa kiesett a kocsi-

ból és kifocizmitotta a lábát. A szállodában hidegborogatást rakott rá és azután a gyorsvonattal Lausanneba ment. Mikor a vonat odaérkezett, egy málhahordó rontott a kupéba és szegekkel kivert cipőjével úgy megrugta, a fájós lábát, hogy Delpit hangosan feljajdult. Az utasok ki akarták dobni a málhahordót, mire az dühében Delpit ballábát is megrugta. Larguier dr. lausannei kórodájában gyógyították ki a regényíró bajából.

Hítvesek adója. Az id. Reusz hercegségben különös adónem létezik; minden új házaspár két márkát és ötven fillért köteles az országos iskolai pénztár számára fizetni. A múlt évben átlag 1000 márkát folyt be e csimen.

Táviratok.

A Tiszajubileum.

Budapest, szept. 2. (Saj. tud. táv.) A tiszáninneni református egyházkerület is küldöttségileg vesz részt Tisza Kálmán komáromi jubileumán. A küldöttség: Kun Bertalan püspök, főrendiházi tag vezetése mellett Vay Béla báró, Miklós Ödön, Mikuleczky István és még néhány egyházi féruból áll.

Törs Kálmán temetése.

Budapest, szept. 2. (Saját tud. táv.) Törs Kálmán író ma délután általános részvét mellett temették el. A végzettségén irótársai és barátai testületileg jelentek meg. Mialatt a koszorukat a ravatalra helyezték, Horváth Sándor evangélikus lelkész tartott gyászbeszédet, melyben irodalmi érdemeit méltatta, ezután Jókai Mór meghatott hangon bucsuzott el a szeretett halottól. A keresztelési temetőben, a sírbolt előtt Horváth Adám képviselő bucsuztatta.

Beszűntetett hadgyakorlat.

Budapest, szept. 2. (Saj. tud. táv.) A 4. és 13. hadtestnek Pécs környékén szeptember 15-től 20-ig tervezett nagy összpontosítása, melyen a király is részt volt veendő, a király parancsából beszüntetett.

Nagy lárma — semmiért.

Temesvár, szept. 2. (Saj. tud. táv.) Nagy riadalmat okozott ma ama hír, hogy Mayer György pénzügyi fogalmazó szabadságidejéről, Hamburgból visszaérkezett a nélkül, hogy orvosi megfigyelés alá került volna. Kiderült azonban, hogy az illető már Bécsben 5 napi elkülönítésnek volt alávetve, amiről bizonylatot is hozott.

Az olasz király életveszélyben.

Róma, szept. 2. (Saját tud. táv.) A tegnapi hadgyakorlaton a királynak és a hadügyminiszternek lova szinte egyidőben hirtelen megbokrosodott, a király és a miniszter is földre esett, de nem történt bajuk.

Közgazdaság.

Az óriási szárazság Arad megye egész területén megérlette a kukoricát; sok helyen ki is süttek a szemek. Ez okból csaknem mindenütt megkezdődött a kukorica-törés, jóval előbb a rendes időnél. Az abnormis időjárás miatt — írja levelezőnk — a nagylaki határban is törnek már a gazdák a tengerit.

A gyulai nagyvásár. Békésmegye szokás szerint legnépesebb országos vására, f. hó 30-án kezdődött meg, mint levelezőnk írja, nagy érdeklődés mellett. Első nap a sertés vásárt tartották. A legnevezetesebb sertés kereskedők Kőbányáról stb. szintén jelen voltak. A felhajtás igen nagy volt, azonban vevő alig

akadt. Ugyan is a debreczeni nagyvásár óta a sertések ára 30%-al esett. Epen az olcsóság miatt nem mertek nagyobb fizetéseket kötni a kőbányai kereskedők, mert féltek, hogy nem lesz elég tengerijük a kitarásra. Aug. 31-én a juh vásár folyt le. Felhajtottak mintegy 30.000 darabot, azonban vevő erre is alig akadt, ép úgy mint a sertésnél. A kínálat és kereslet közti nagy aránytalanság oka, mivel a gypju ára igen lement, a legelő pedig a szárazságtól összesült, s nincs mivel tartani a jószágokat. A baromvásár tegnap kezdődött.

A bazilika sorsjegyek XV. húzása teknap délelőtt volt a közoktatásügyi miniszterium helyiségében, mely alkalommal a következő sorozatszámokat húzták ki a törlesztési húzában: 63 89 232 628 938 1198 1780 2393 2407 3031 3163 3224 4630 6014 6427 6789 7003 7273 7429 7951. Ezen sorozatban foglalt 200 sorsjegy mindenike 6 forintot nyert, A nyet reményhúzásban kihúzták: A főnyeremény: 10.000 forinttal sor. 2957 nyerő szám 24; 1000 forintot nyert 5295 — 49; 500—500 forintot 2122—59 2518—87 7050—4; 100—100 forintot nyertek: 639—35 977—15 2162—15 2687—69 2742—46 3382—28 4459—89 4874—48 5570—23 6441—60 7468—42 7494—97 7893—49; 50—50 forintot nyertek: 438—38 483—80 791—96 1385—40 1859—35 1942—51 2378—48 2385—14 3034—98 3855—12 3277—23 3297—12 4347—87 4355—45 4444—43 4987—71 5411—80 5498—12 5590—85 5927—13 6961—20 7102—92 7106—11 7114—60 7725—73; 25—25 forintot nyertek: 11—84 161—35 202H17 540—84 553—78 688—4 828—32 1026—24 1398—13 1443—25 1453—64 1715—48 1782—35 1851—55 1858—25 1998—18 2048—58 2169—37 2660—88 2715—51 2828—92 2909—89 2980—56 3439—22 3692—44 3792—15 3894—67 4189—24 4264—26 4288—54 4437—12 4626—32 4881—20 5091—37 5173—16 5443—53 5764—99 5781—3 5952—89 6116—45 6216—10 6243—54 6300—88 6458—1 7148—96 7340—100 7357—87 és 7766—27.

Az araditakarék-és segélyegylet mint szövetséget forgalmi kimutatása 1892. augusztus haváról.

Törlesztések:

Álladék mult hó végén	frt 67,449.36
Beizetések folyó hóban	2,165.—
Összesen	frt 69,614.36
Kifizetések folyó hóban	144.25
Álladék folyó hó végén	frt 69,470.11

Leszámitoltak-Bilet:

Álladék mult hó végén	frt 69,568.60
Leszámitoltatott folyó hóban	18,954.—
Összesen	frt 88,522.60
Bejárt folyó hóban	17,148.—
Álladék folyó hó végén	frt 71,374.60

Előlegestek költvényekre és zálogokra:

Álladék mult hó végén	frt 9,492.—
Előlegestetett folyó hóban	2,602.50
Összesen	frt 12,094.50
Bejárt folyó hóban	2,775.—
Álladék folyó hó végén	frt 9,319.—50

Pénzforgalom:

Álladék mult hó végén	frt 1,850.59
Bevételek folyó hóban	22,743.31
Összesen	frt 24,593.90
Kiadások folyó hóban	23,276.94
Álladék folyó hó végén	frt 1,317.96

Arad, 1892. szept. 1. Az igazgatóság.

Az aradi polg. takarékpénztár-részv. társ. forgalmi kimutatása 1892. aug. hóról.

Takarékpénztári betétek.

Álladék mult hó végén	frt 1,053,937.85
Betétel folyó hóban	108,202.96
Összesen	frt 1,162,140.81
Visszafizetés ugyanazon idő alatt	83,984.26
Álladék folyó hó végén	frt 1,078,156.55

Folyó számla betételek:

Beizetés mult hó végéig	frt 156,258.75
folyó hóban	28635.—
Összesen	frt 184,893.75
Visszafizetések e hó folyamán	frt 40,247.56
Összes takarékbetét	frt 144,646.23

Kötelező takarékpénztári betételek:

Álladék m. hó végéig	frt 2,652.08
Betétel folyó hóban	134.—
Összesen	frt 2,786.08
Visszafizetések f. hó folyamán	frt 479.41
Álladék f. hó végén	frt 2,306.67
Összes betéti álladék	frt 1,225,113.60

Váltóleszámitolás.

Tárzaálladék mult hó végén	frt 806,312.40
Leszámitoltatott folyó hóban	256,394.40
Összesen	frt 1,063,306.80

Beváltatott és visszlezámit. ugyan- ezen idő alatt

Tárzaálladék folyó hó végén	frt 785,851.99
-----------------------------	----------------

Előlegek értékpapírokra:

Álladék mult hó végén	frt 264,256.23
Uj előlegek folyó hóban	16,970.—
Összesen	frt 281,226.23
Visszafizetés ugyanazon időszakban	7,955.86
Álladék folyó hó végén	frt 273,269.87

Zálog-összegek:

Álladék mult hó végén	frt 638,527.20
Engedélyezett és kifizetve f. hóban	31,270.—
Összesen	frt 669,797.20
Visszafizetés ugyanazon időszakban	16,18.—
Álladék folyó hó végén	frt 668,181.20

Pénzforgalom:

Álladék mult hó végén	frt 3,022.02
Bevételek folyó hóban	558,678.04
Összesen	frt 561,698.06
Kifizetettek ugyanazon időszakban	542,545.60
Készlet folyó hó végén	frt 19,052.46

Arad, 1892. augusztus hó 31-én.

Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

Szeszüzlet.

— Szeptember 2. —
Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 59.—, kicsinyben 63.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 25 frt fogyasztási adót.

Hivatalos piaozí árak Aradon.

— Szeptember 2. —
Gabonaműek: Tiszta bura legnehezebb 7 frt 20 kr, közép — frt — kr. kétszeres legnehezebb 6 frt 10 kr, közép — frt — kr. rozsa legnehezebb 5 frt 80 kr, közép — frt — kr. árpa legnehezebb 5 frt 10 kr, közép — frt — kr. zab legnehezebb 5 frt 20 kr, közép — frt — kr. retek repace legnehezebb — frt — kr, kukorica 4 frt 60 kr 100 kilónként.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —
Budapest, szept 2. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Bura	bánási	osend.	7.40—8.10
	tiszavidéki	„	7.50—8.20
	pestvidéki	„	7.45—8.15
	fehérmegyei	„	7.50—8.20
Rozs	—	szilárd	6.44—6.55
	takarmány	lanyha	5.30—5.50
Árpa	égetni való	„	5.70—6.20
	sörfőzdei	„	6.40—7.50
Zab	—	lanyha	5.40—5.70
	bánási	szilárd	4.35—4.90
Tengeri	másmé	„	4.80—4.85
	—	szilárd	10.70—11.10
Kékes	—	lanyha	—
	tavasza	osend.	7.36—7.38
Bura	junius 1892	„	7.72—7.73
	őszre	„	—
Tengeri	máj.-jun. 1892	osend.	4.86—4.88
	szept.-okt. 1891	„	5.29—5.31
Zab	Bpest sz. tavasz	osend.	5.42—5.48
	„ „ őszre	„	5.68—5.65
Képeszta-repoze	—	szilárd	11.23—11.25
	aug.-szept. 1891	„	—

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. szeptember 2.

18.0-ki államsorsjegyek	140.—
Magyar hitelbankrészvény	380.—
Osztrák hitelintézet részvény	314.60
Estét	—
Cs. és kir. arany	5.87
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.48
Német birodalmi márka	58.82
London	119.80
20 márkás arany	11.72

Időgenek névsora Aradon.

— Szeptember 2. —
Fehér Kereszt szálloda: Özv. Sándor Gyuláné magánosné, Tenke. Lukács Sándorné kereskedőné, T.-Szt. Miklós. Jung Rudolf ékszerész, Bécs. Abraham Ferencz fakoreskedő, Trieszt. Szentpétery Antal borkereskedő, Erászbétyáros. Mansim M. kereskedő, Zsombolya. Czille József kereskedő, Gyulafehérvár.
Náder szálloda: Kracsogy Gyula kir. járásbíró, F. czet. Neuzer György iparos, Sajtény. Neumann Sándor felügyelő, Budapest.
Három Király szállója: Pál Sándor birtokos, Tor- nya. Fehér Domokos pénzügyi biztos, Kurtica. Ferbor N. kereskedő, Pobra. Argyalán János jegyző, Galsa. Todre- anu Jánosné lelkész neje, Somoskesz.
Arany Kulcs szálloda: Egle Károly földmérő, Tolna. Vasuti szálloda: Pich Kálmán erdész, Paulis. Gyur- gyevich Adolf uradalmi képviselő, Oravicza. Szabó Lajos hivatalnok, Arad. Dobrucki Géza helyettes szolgabíró, Czinkota.

Szerkesztői üzenet.

Kujen (Arad.) Hasonlókat szivesen vesszünk és közlünk Nagyikl levelező. Köszönjük; továbbra is kérjük szives tudósításait.

RAKODCZAY PÁL
és társulatának első vendégszínháza,

Aradvárosi
Börlet

színház.
1. szám.

Szombaton, 1892. szeptember 3-án:

A velencei kalmár.

Romantikus színmű 4 felvonásban. Írta Shakespeare. Fordította Ács Zsigmond. Az új jelmezeket készítette Bauer István jelmezszabó.

SZEMÉLYEK:

Velencei doge	Halász.
Marokkó szultánja	Timár.
Arragonia hercege	Fehérváry.
Portia, gazdag urnó	Labskó A.
Antonio, velencei kalmár	Gyűző.
Bassanio, barátja	Bihari.
Gratiano, velencei nemes	Gyarmaty.
Solanio, velencei nemes	Arday.
Salario, velencei nemes	Béres M.
Lorenzo, Jessica kedvese	Füredi.
Schylock, zsidó	Rakodczay.
Jessica, Schylock leánya	Ábray A.
Óreg Gobbó, paraszt	Csenteri.
Lancelot fia, Schylock szolgája	Pesti.
Tubal zsidó, Schylock barátja	Béreczi.
Nerissa, Portia udvarhölgye	Zádor R.
Balthazar, Portia szolgája	Juhász.

Kezdet 7 1/2 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyilttér.

NYILATKOZAT.

Tudomásomra jutott, hogy Mandowsky Richárd, az „Arad és Vidéke” segédszerkesztője, csendesen azt ker'peli, mint ha én tőle bocsánatot kértem volna. Nehogy csak valaki is hitelt adjon ezen képtelen hi- resztelésnek, kijelentem, hogy megbí- zottjainak csak egy oly értelmű nyilatkozatot adtam, mely szerint őt az „Aradi Közlöny” 2. évi 189-ik számában megjelent általam írott s megtörtént tényt konstatáló „Útczai botrány” című újdonság azon passzusával: „Az eset kül- lönben, hogy Mandowskyt arcútlították, nem az első” sérteni nem akartam, mert arra okom sem volt.

Ennyit a való igazság érdekében.
Arad, 1892. szeptember 2-án.

Hj. Gily Ede,

Az „Aradi Közlöny” belmunkatársa.

Az aradi polgári takarékpénztár
(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9%, frt tőke és kamat együt- tes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együt- tes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tő- kének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzőkeny lebonyolítása biztosítottatik.

598—9—10

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Araden, Szabad-úttér.

Szívesen ajánljuk minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé. Gyermeknek ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az öt világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek. Dr. Hager javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szer. Különböző állított hajfestőszert — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr. A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szőplők, pattanások és májfoltok eltűnésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis téglő 70 kr. és egy nagy téglő 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és felfrös ellen biztosan használható. Egy üveg 30 kr.

Valóditokaji bor. Kiváló minőségűek dr. Szabó Gyula világhírű pinceszéből. Ara 1 üvegnek 3 és 4 frt.

Ménési aszúbor. Egy 35 centi. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor. 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin- és vasoxydtartalommal. Egy 30 centi. üveg 1 frt.

Pepsinbor. 4.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek. Fűt és szag nélkül, vörös, sárga és fehér színekben. Egy kiló 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-égetésű. Hat percig ég, 1 drb 60 kr. 12 percig ég, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig ég, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalsama. A megfagyott kezet vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy téglő ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle eredetű rheumás és csontos fájdalmak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora. mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ara 40 kr.

Minden gyógyszernek — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhol pontos utján is elküldetnek.

Ugyanazok az gyógyszertárban minden vegyvizsgálatra megbízásunk elfogadjatik és lelkiismeretesen teljesíttetnek. 502-8*

103791 | 92. sz. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a szombathelyi műhelyében szükségelt 1 drb 100 indicált lóerejű gőzgép, 2 drb 120 m² fűtőfelülettel bíró és Donneley-féle tüzelési rendszerrel ellátott csöves gőzkazán, 1 drb 5000 liter köbtartalmú előmelegítő, egy drb 3500—4000 liter óránkénti teljesítményre szerkesztett Worthington-féle gőztápszivattyú a gőzgép és gőzkazánokhoz szükséges gőz és tápvezetékek, a két részből álló és összesen 157 m. hosszú transzmisszióhoz szükséges alkatrészek szállítása, a helyszínen való felszerelése és üzemképes állapotba való helyezése, valamint a gőzgép, előmelegítő, szivattyú alapozási és a kazánok befalazási munkáinak létesítése iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlattevőre szükséges műszaki leírások, az általános feltételek, az ajánlati minta, valamint a szállítandó gép felszereléseket általános elrendezését előtűntető vázlatrajz ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt a magyar kir. államvasutak gépszervezési szakosztályánál (Andrássy-ut 75. sz. III. emelet) betekinthetők, illetőleg ajánlatot tenni szándékozók által a magyar kir. államvasutak nyomtatványtáránál beszerezhetők vagy kívánatra az ezekért járó díj (85 kr.) előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek. Az ajánlatok lepecsételve ivenként 50 kros bélyeggel, valamint „Ajánlat a 103791 | 92. számhoz” felirással ellátva, legkésőbbben f. é. szeptember hó 15-ig déli 12 óráig a m. kir. államvasutak gépszervezési szakosztályánál benyújtandók.

Az ajánlatok a műszaki leírásban foglalt összes gépekre és alkatrészekre, vagy pedig azok csak egyes csoportjaira vonatkozhatnak. — Ajánlattevőre a rendelkezésre bocsátandó ajánlati minta használandó. Az ajánlatban kiteendő:

1. A m. kir. államvasutak Szombathely állomására vám és bérmentve szállítandó, szombathelyi műhelyben felszerelendő és üzemképes állapotban átadandó gépek és alkatrészek darabonkénti, illetőleg 100 kilogrammkénti egységei osztr. ért. forintokban. — Megjegyeztetik, hogy sem a szereléshez szükséges szerszámoknak Budapestre, vagy a m. kir. államvasutak más állomásairól a rendeltetési helyig való elszállítására szállítási díjkezdve sem pedig a szereléshez kiküldendő munkások, műszaki egyének és művezetők részére szabad utazás nem fog engedélyeztetni. A szereléshez szükséges segédeszközök u. m. állványok, deszkák, kötelek, emelők stb. valamint a nehéz tárgyak emelésére szükséges napszamosok, szállítóknak a m. á. v. igazgatósága által díjtalanul fognak rendelkezésre bocsátatni.

2) A megrendelés kézbesítési napjától számított legközelebb szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott gépeket és alkatrészeket szállítani, a helyszínen felszerelni és üzemképes állapotban átadni szándékozik. Figyelemztetjük az ajánlattevőket, hogy a szállítási véghatáridőnek megállapításánál tekintettel legyenek azon időre is, mely a tárgyaknak Szombathelyre való elszállítására szükséges, mert az ez által esetleg beálló határidő túllépése, késedelemnek fognak tekintetni.

A magy. kir. államvasutak által elfogadott szállítási határidőnek be nem tartásáért szállító által a következő pénzbírság lesz fizetendő. A gőzgép után naponta 10 frt. egy gőzkazán után 15 frt, a gőzszivattyú után 2 frt. az előmelegítő 1 frt, a gőz és tápcsővek 5 frt, a transzmissió 15 frt. Azon esetben, ha egy szállító több tárgy szállításával lesz megbízva, a bírság külön-külön minden tárgy után lesz fizetendő.

3) A súly szerint fizetendő alkatrészek pontos súlyai. Az ajánlattevők által ajánlott és a magy. kir. államvasutak igazgatósága által elfogadott súlyokra nézve, úgy fel mint lefelé csak 5 % eltérés fog engedélyeztetni. Ezen megengedett határok között a kifizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba.

4) Ot % -nál nagyobb eltérés esetén (ugy fel mint lefelé) az illető tárgyak átvétele megtagadható. Ha azonban a magy. kir. államvasutak igazgatósága azok átvételét elhatározná, akkor az öt % -nál nagyobb súly többlet nem fizetendő, az 5 % -nál kisebb súlyllyal szállított alkatrészeknél pedig a fizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba. A darabonként fizetendő tárgyak súlyai az ajánlatban szintén kiteendő.

Megjegyezzük, hogy az ajánlatokban kitüntetett súlyoktól 5 % -nál nagyobb eltérések, úgy fel mint lefelé szállító által igazolandók, illetőleg kimutatandók azon okok a melyeknél fogva az eltérések beállottak. Ezen okok alapján a tárgyak átvétele visszautasítása iránt a m. á. v. igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint káros befolyással lehet, jogában áll a m. á. v. igazgatóságának a gép átvételét megtagadni, Midőn azonban ezen súlykevesebbet a gép szilárdságára a m. á. v. igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint káros befolyással nem bír, és a gép átvételét a m. á. v. igazgatósága az 5 % -nál nagyobb súlyhiányának megfelelő értékét a szállító érdemösszegéből levonni jogosítva van. A levonás azon nyers anyag egységei alapján fog megállapítani, mely anyagból a gép tulajonoma része áll.

4) Ajánlattevők ajánlataikban kinyilatkoztatni tartoznak, hogy az ajánlott gőzgép indicált ló erőnkint és óránként hány kgr. gőzt fogyaszt, továbbá a gőz kazánokon fűtőfelületenként rendes, nem megerőltetett üzem mellett 4.5 szerez elpárologtatási képességgel bíró akna szénrel való tüzeléssel hány kgr. gőzt termel, végre pedig, hogy az ajánlott teljesítményekért szavatosságot vállalnak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy ha a megajánlott próbák az ajánlott teljesítményeket nem igazolják, a meg nem felelő gépek beszerzése értékét a meg nem felelő mérvéhez képest lecsökkentse.

5) Az ajánlatokhoz csatolandók az ajánlott gépek, kazánok és egyéb alkatrészek oly részletesen méretezett rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megíthetők legyenek. Az ajánlatokkal betérjesztett ajánlati rajzok, ajánlat tevőknek vissza nem fognak adatni. A szállításokkal a gőzgép, a gőzkazánok az előme-

legítő és transzmissió összes részlet rajzai is másolatban lesznek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának átadandók. Bánatpénz fejében az ajánlott összegek 5 százaléka vagy készpénzben vagy pedig állami letételek alkalmas érték papirokban az ajánlatok fent jelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. A szállítás oda itélése után, az oda itélés napjától számított négy héten belül a figyelembe nem vett ajánlattevők bánatpénze vissza adatik, a szállítással megbízott ajánlattevők bánatpénze pedig a szállítandó tárgyak ajánlati értékének 5 százaléka szállítatik le, a felesleg pedig színtén visszaadatik. A gőzgép a gőzkazánok és a többi alkatrészek a magy. kir. államvasutak szombathelyi műhelyébe való beérkezése, felszerelése és üzemképes állapotba való helyezése és az előirt teljesítményre s a helyes működésre nézve jó eredménnyel a m. kir. államvasutak költségére megtartott kipróbáltatás után azonnal ideiglenesen fognak átvételni, és az azokután kijáró kereseti összeg az ideiglenes átvétel napjától számított négy héten belül a m. kir. államvasutak főpénztáránál fog kifizettetni. A kifizetendő kereseti összegekből egy pro mille a magy. kir. államvasutak nyugdíjra nem jogosított alkalmazottjai külön segély alapja javára a magy. kir. államvasutak főpénztáránál le fog vonatni és visszatartatni. Szállító a szállított gépek, kazánok és egyéb alkatrészek szerkezetének helyeségeért és teljesen megbízható működéséért a kifogástalan kivitelezéért, valamint a felhasznált anyagok jó minőségeért az ideiglenes átvételtől számított egy évi jótállást tartozik elvállalni.

Per esetére aláveti magát ajánlattevő a budapesti VI. ker. járásbírósg illetékességének. Az ügylettel járó bélyegilleték költségeket az illető viseli; az illeték az 1881. évi 26. t. cz. 10. §-ában meghatározott módon rovatik le. A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azon jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, a szállítással ajánlattevőket, az általuk ajánlott összes tárgyakra, vagy csak azok egy részére bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más cégeket megbizhasson, végre pedig a szállítástól egészen eltekinthessen.

Az előirt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be vagy távirati uton, vagy előszóval tétettek, végre pedig olyanok, a melyekhez az előirt bánatpénz be nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1892. évi július hó.

Az igazgatóság.

648—892. gazd. sz.

3—8

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a szegények háza felépítésével kapcsolatos munkáknak külön-külön való elvállalása iránt f. évi szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár:

1. a kömives munkára nézve 16707 frt 17 kr.
2. az ács munkára nézve 3574 frt 68 kr.
3. az asztalos munkára nézve 3168 frt 12 kr.
4. a kőfaragó munkára nézve 556 frt 20 kr.
5. a lakatos munkára nézve 2053 frt 22 kr.
6. a cement munkára nézve 777 frt 55 kr.
7. a bádogos munkára nézve 638 frt 44 kr.
8. a mázoló munkára nézve 339 frt 10 kr.
9. az üveges munkára nézve 345 frt 98 kr.
10. vaskemencsék szállítására nézve 580 frt — kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, a költségvetés és tervek a gazdasági tanácsnok urnál és Jiraszek Lajos műépítész urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1892. évi augusztus hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső
aljegyző.

Iskolás tanulók

teljes ellátásra

elfogadtatnak előnyös feltételek mellett egy előkelő izraelita családnál. Bővebb értesítés nyerhető **Szombati M.-nél [Arad, Deák Ferencz-utca I. sz. (Vass szálloda.)**

334. ill. sz. hoz. 2000. sz. hoz. s. a. sz. hoz. 675 I-3

Versenyárgyalási hirdetmény.

A csanádvarmegyei m. kir. államépítészeti hivatal területén levő kis-zombor-aradi állami közúton 1893., 1894., 1895., 1896., 1897. és 1898. években eszközözendő kavics-szállítás biztosítása végett a folyó 1892-ik évi október hó 3-án a kereskedelemügyi m. kir. ministerium és a felelővett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhívtnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. ministerium segédhivatalának igazgatójához, vagy a fentemlített államépítészeti hivatalhoz címezve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyújtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban a címzésen felül világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közútneve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvethető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi minister ur 6 nagyméltósága által elfogadott az államépítészeti hivatalnál kitett közmintától eltérő anyagot kívánna szállítani, — ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni, s egyúttal a felosztási kimutatás 7. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak a kereskedelemügyi minister ur 6 nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett mintával esonoz vagy bár attól eltérő, de legalább is egy minőségű anyagra kell vonatkozni.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcs hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal-területén átvonuló minden egyes állami közúti vonalra külön ajánlat nyújtandó be.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás, szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlatához csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitenni.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlatához nem mellékelendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak tazon naptól fogva kötelezi, melyben azt a kereskedelemügyi minister ur 6 nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és köminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvethetők, illetve megtekinthetők.

A csanádvarmegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Kelt Makón, 1892. évi augusztus hó 28-án.

A hivatal id. vezetője:

Kátai Gyula,

kir. mérnök.

ARADI LOUVRE

férfi-divat, cipő- és kalap-raktár

Aradon, Andrassy-tér 17. sz.

ARADI LOUVRE

férfi-divat, cipő- és kalap-raktár
Aradon, Andrassy-tér 17. szám.

Tudósítás!

Az iskolsév kezdete alkalmával van szerencsém a n. é. közönségnek és a t. cz. szülőknek szives tudomásukra adni, hogy raktáromban „Andrassy-tér 17”

cipők, kalapok, ingek,

Tourista-ingek,

nyakkendők, zsebkendők, gallérok, kézelők és minden ezen szakmához való cikkek

nagy választékban, legjobb minőségben és gyári árban kaphatók.

Kiváló tisztelettel

659 3-5

Márkus Lajos.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

113557 szám. Aradon, Andrassy-tér 17. sz. M. kir. államvasutak

Hirdetmény.

(Köbánya állomás törlése a helyi árudíjzabás (II rész) XX. kivételes díjzabásából.)

A m. kir. államvasutak helyi árudíjzabásának (II, rész) 82 lapján vas és acél vas és acél áru szállítására nézve foglalt XX kivételes díjzabás szövegének 3-ik sorában Köbánya állomás neve folyó évi október hó 1-én kezdődő hatálytalán törülteik.

Budapest, 1892. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

10198 | 892.

657 3-8

Hirdetmény.

Az iparhatóságt megbizottak újabb választása okélijából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211 | 885. sz. földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeri rendelet alapján Arad szab. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névjajstroma összeállítván, az jelenleg a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétellel értesítettek, hogy az összeállítás ellen emelhető felszólalások f. évi nov. hó 15-ig ezen iparhatóságnál adandók be.

Kelt Aradon, 1892. aug. hó 20-án, a város kapitányi hivatala mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos,

főkapitány.

107662. szám. M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Közhirre tessük, hogy kereskedelemügyi m. kir. minister ur 6 nagyméltóságának folyó évi augusztus hó 5-én 50418. sz. a. kelt magas engedélye alapján, a f. évi gabonakivitel idejére további intézkedésig, az összes befuvarozott gabona- és lisztküldemények közül a Fiuméba, Svájcba és Bajorországba rendelteteket első sorban, a más külföldi állomásokra rendelteteket pedig második sorban, soron kívül fogjuk elszállítani.

Budapest, 1892. évi aug. hó 10-én.

Az igazgatóság.

104496 | CII. szám. M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj kivételes díjzabás életbe léptetése osztrák és magyar állomásokról Suczava, Predeal és Verciorova román határ állomásokra szállítandó vasuti járművekre.

Osztrák és magyar állomásokról Lueza, Predeal és Verciorova román állomásokra szállítandó vasuti járművekre f. é. október hó 1-én uj kivételes díjzabás lép hatályba, melylyel egyidejűleg a f. é. márcz. hó 1-től érvényes hasonló névű kivételes díjzabás hatályon kívül helyeztetik.

Az uj kivételes díjzabás példányai a m. kir. államvasutak valamint a többi részes vasutak igazgatóságánál is megszerezhetők.

Budapest, 1892. augusztus hóban. Kelt a m. kir. államvasutak igazgatósága,

és a többi részes vasutak nevében is.

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdus

Szántói savanyu vize

kapható a kutkezelőség által megszabott igen előnyös árakon az aradi raktárban

Flamm Lipót szállitónál,

valamint az összes fűszerkereskedésekben és vendéglőkben

!! Kérjünk csak Szántói fröcscsöt !!

424 25-85